ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/21/1082

Vaideotsuse tegija	Andmekaitse Inspektsioon
Otsuse tegemise aeg ja koht	30.03.2021, Tallinnas
Vaide esitamise aeg	17.03.2020
Teabevaldaja	Maa-Amet maaamet@maaamet.ee
Vaide esitaja (teabenõudja)	XXX

RESOLUTSIOON
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel otsustame:
1) jätta vaie rahuldamata;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda 30 päeva jooksul teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 lg 2). Vaide esitaja saab pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

05.01.2021. a tegi vaide esitaja esmase teabenõude ja 11.03.2021.a pöördus viimati samas asjas.

07.01.2021 edastas teabevaldaja esmase vastuse koos tal olemas olevate dokumentidega ja 11.03.2021. a viimase vastuse, kus edastas kogu toimiku alla laadimise lingi.

17.03.2021. a esitas vaide esitaja inspektsioonile vaide.

21.03.2021. a tegi inspektsioon teabevaldajale järelepärimise.

29.03.2021. a vastas teabevaldaja inspektsiooni järelepärimisele.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

05.01.2021.a esitatud teabenõudes:
Palun Teil väljastada minule väljavõte kogu minu maa ostueesõigusega erastamise toimikust alates 1991. aastast.

17.03.2021.a vaides:
Palun Teie kohest sekkumist ja menetluse algatamist Maa-ameti õigusvastase tegevuse peale, kuna Maa-amet varjab minu eest maa ostueesõigusega erastamise toimikut, millega rikub korduvalt seadusi. Olen teinud Maa-ametile korduvaid teabenõudeid minule maa ostueesõigusega erastamise toimiku edastamiseks, viimati 11.03.2021, kuid siiani üle 2 kuu ei ole erastamise toimikut minule edastatud, on piisav alus kahtlustada, et toimub dokumentide võltsimine, fabritseerimine, hävitamine jne. Samuti ei peeta kinni ka teabenõutele vastamise tähtaegadest.

29.03.2021.a vaide täpsustuses:
Mina palun Maa-ametil edastada juba varsti juba 3 kuud maa ostueesõigusega erastamise toimiku mis peab sisaldama dokumente alates 1991 aastast. Maa-ameti poolt edastatud failid ja nende sisukorrast ei nähtu, et see toimik oleks seal olemas, sisukord hakkab peale hoonestusõiguse toimikust. Edastati koopiad dokumendiregistrist mida ma palunud ei ole. Faile alla laadida ei ole olnud veel võimalik kuna arvutis ei ole nii palju vaba mahtu.

TEABEVALDAJA SELETUS:

22.02.2021. a täpsustas teabenõudja:
Andke palun teada, kas me võime Teile saata koopia toimiku materjalidest posti teel väljastusteatega aadressile.

29.03.2021.a esitas teabevaldaja inspektsiooni järelepärimisele vastuse:
Maa-amet kinnitab, et on XXX-i teabenõuetele viivitamata vastanud ning annab XXX-i pöördumistele vastamise osas alljärgnevad selgitused.

Teie pöördumisest nähtuvalt on XXX esitanud vaide seoses sellega, et Maa-amet ei ole väidetavalt edastanud teabenõudjale temale maa (Nugisniidu) ostueesõiguse erastamise toimikut. Esiteks selgitame, et Avinurme Vallavalitsus lõpetas Nugisniidu maa ostueesõigusega erastamise menetluse maa erastamist taotlenud isiku tegevusetuse tõttu 22.05.2006 korraldusega nr 94 „XXX'ile kuuluvate ehitiste ja rajatiste juurde maa ostueesõigusega erastamise menetluse lõpetamine". XXX taotles kohtu kaudu Avinurme Vallavalitsuse 22.05.2006 korralduse nr 94 tühistamist, kuid 23.11.2006 Tartu Halduskohtu otsusega haldusasjas nr 3-06-976 jäeti isiku taotlus rahuldamata. 20.03.2007 Tartu Ringkonnakohtu otsusega haldusasjas nr 3-06-976 jäeti rahuldamata XXX-i apellatsioonkaebus osas, millega taotleti uue otsuse tegemist, millega tühistataks Avinurme Vallavalitsuse 22.05.2006 korraldus nr 94. Riigikohus kassatsioonikaebust menetlusse ei võtnud. Jõustunud kohtuotsustega on lõppenud vaidlused Nugisniidu maade ostueesõigusega erastamise menetlust lõpetava korralduse õiguspärasuse üle. Kuivõrd õigusaktid ei näe ette maa ostueesõigusega erastamise menetluse eeltoimingute lõpetamisel kogutud dokumentide arhiivi esitamist, ei ole viidatud dokumentide näol tegemist oma olemuselt ka eraldiseisva toimikuga.

Kuivõrd ostueesõigusega erastamise menetluse eeltoimingud on lõpetatud, st erastamist ei toimunud, on Maa-ameti menetluses XXX kuuluvate ehitiste teenindamiseks vajaliku maa riigi omandisse jätmine ja hoonestusõiguse seadmine. Maa-amet esitas 01.03.2021 Tartu Maakohtu kinnistusosakonnale kinnistamisavalduse Jõgeva maakonnas Mustvee vallas Kõveriku külas asuva Nugisniidu katastriüksusele tunnusega 48601:001:0374 hoonestusõiguse seadmiseks. Nugisniidu maa riigi omandisse jätmise ja hoonestusõiguse seadmise dokumendid arhiveerib

Maa-amet pärast maaüksuse kinnistusraamatusse kandmist.

05.01.2021 pöördus XXX Maa-ameti poole e-kirjaga (dokumendiregistris registreeritud nr 6-13/19/10370-20), paludes väljastada väljavõte kogu tema maa ostueesõigusega erastamise toimikust alates 1991. aastast. Vaatamata sellele, et sellist eraldiseisvat toimikut ei ole olemas, edastas Maa-amet 07.01.2021 kirjaga nr 6-13/19/10370-21 tal olemas olnud dokumendid: koopia Mustvee Vallavalitsuselt Maa-ametile 19.12.2018 edastatud hoonestusõiguse seadmise toimikust, Avinurme Vallavalitsuse 22.05.2006 korralduse nr 94 „XXX'ile kuuluvate ehitiste ja rajatiste juurde maa ostueesõigusega erastamise menetluse lõpetamine" ja Avinurme Vallavalitsuse 01.12.2010 korralduse nr 118 „Riigimaale ehitise omaniku kasuks hoonestusõiguse seadmiseks piiride kulgemise ettepanek". Kuivõrd Maa-ameti valduses täiendavaid dokumente ei olnud, soovitas Maa-amet pöörduda Nugisniidu katastriüksuse ostueesõigusega erastamise eeltoimingute käigus kogutud dokumentide saamiseks Mustvee Vallavalitsuse poole.

16.02.2021 pöördus Maa-ameti poole ühise avaldusega (registreeritud nr 6-1/21/704) Eha Nõmm, kes pöördumise kohaselt esindas lisaks endale ka XXX ja veel kahte isikut. Kirjas küsiti selgitusi maareformi kohta ja paluti muuhulgas saata XXX-ile Nugisniidu katastriüksuse ostueesõigusega erastamise toimik, et ta saaks tutvuda maa erastamise dokumentidega.

22.02.2021 (registreeritud nr 6-13/19/10370-27) pöördus Maa-amet e-kirjaga XXX-i poole küsimusega, kas võib hoonestusõiguse seadmise toimiku koos täiendavalt kogutud lisadokumentidega saata posti teel väljastusteatega aadressile: Jõgeva maakond, 42109 Mustvee vald, Kõveriku küla, Nugisniidu. Selgitasime, et dokumente on väga palju ja e-postiga nii mahukate dokumentide saatmine on seetõttu problemaatiline.

XXX vastas 23.02.2021 e-kirjaga (registreeritud nr 6-13/19/10370-27), et „palun saatke toimik e-postiga ja kasvõi mitmes osas. Posti teel saatmine on veel problemaatilisem ja ebausaldusväärne, sest mitmed kirjad, isegi tähitult ei ole minuni jõudnud ja lasutud kaduma minna."

26.02.2021 e-kirjas (registreeritud 01.03.2021 nr 6-13/19/10370-24) kirjutas XXX „23.02.2021 vastasin Teie kirjale, kuid te ei ole siiani toimikut minule edastanud. Andke teada, millal Te toimiku minule edastate. Palun vastata tänase päeva jooksul." Maa-amet teavitas XXX-i 01.03.2021 e-kirjaga (registreeritud nr 6-13/19/10370-25), et „tegeleme sisukorra koostamise ja toimiku skänneerimisega. Lisaks otsime võimalusi, kuidas sellise mahuga dokumente saata. Kahjuks ei tegele me ainult Teie menetlusega ja ka muud jooksvad küsimused tuleb lahendada. Kui oleme jõudnud oma toimingutega valmis, siis saadame Teile ka toimiku dokumendi. Kui Teile sobib, siis paberil võin saata toimiku kohe, näiteks kulleriga."
Maa-amet edastas 08.03.2021 kirjaga nr 6-1/21/704-25 XXX-ile veelkord koopia Mustvee Vallavalitsuse poolt 19.02.2018 Maa-ametile edastatud Nugisniidu hoonestusõiguse seadmise toimiku dokumentidest ning lisaks koopiad kõigist menetluses vastu võetud või kogutud dokumentidest, sh lõpetatud maa ostueesõigusega erastamise eeltoimingute käigus kogutud ja vastu võetud dokumendid. Samuti selgitasime, et suure andmemahu tõttu edastame soovitud dokumendid Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse failivahetusprogrammi kemit/transit vahendusel, lisades lihtsa juhise autentimise ja failide allalaadimise kohta. Palusime failid alla laadida ning probleemide tekkimisest kohe teada anda.

XXX pöördus 10.03.2021 e-kirjaga „Korduv maa ostueesõigusega erastamise toimiku nõue" uuesti Maa-ameti poole (registreeritud 10.03.2021 nr 6-1/21/704-28) „Oma 05.01.2021 taotluses Maa-ameti katastriarhiivile palusin väljastada minule väljavõte kogu minu maa ostueesõigusega erastamise toimikust alates 1991 aastast mida Te kahjuks vaatamata minu korduvatele päringutele siiani 2 kuu jooksul teinud ei ole, millega panete toime kuriteo mis on käsitletav ametiseisundi kuritarvitamisena, ametialase lohakusena, teabe varjamisena jne.

Nõuan Teilt korduvalt koheselt tänase päeva jooksul minule edastada kogu minu maa ostueesõigusega erastamise toimik, mis peab sisaldama koopiaid kõikidest originaal dokumentidest kronoloogilises järjekorras skanneeritult-kõik minu maa ostueesõigusega erastamise avaldused, toimiku registreerimisnumber, mis kuupäeval toimik avatud, kõik seonduv Avinurme Vallavalitsuse ja vallavolikogu korraldused, otsused jne. Mida maa ostueesõigusega erastamise kord kohustab, palun teil juhinduda maareformiseadustest. See mida edastasite 08.03.2021 on väljavõtte dokumendiregistrist aga mitte minu maa ostueesõigusega erastamise toimik, mida ka Teie väga hästi teate ja koopiat dokumendiregistrist edastamist ma Teilt palunud ei ole.".

Maa-amet vastas XXX-ile 11.03.2021 kirjaga nr 6-1/21/704-29 ning selgitas, et Avinurme Vallavalitsus on XXX-ile maa ostueesõigusega erastamise eeltoimingud lõpetanud vallavalitsuse 22.05.2006 korraldusega nr 94 „XXX'ile kuuluvate ehitiste ja rajatiste juurde maa ostueesõigusega erastamise menetluse lõpetamine". Avinurme Vallavalitsusel ei olnud põhjust esitada lõpetatud maa ostueesõigusega erastamise dokumente Maa-ametile. Vallavalitsus algatas XXX-i 12.06.2009 esitatud avalduse alusel hoonestusõiguse seadmise menetluse ning edastas hoonestusõiguse seadmise toimiku Maa-ametile menetluse lõpule viimiseks. Maa-amet kogus täiendavalt dokumente menetluse käigus, s.h dokumendid, mis puudutavad lõpetatud maa ostueesõigusega erastamise menetlust. 08.03.2021 kirjaga nr 6-1/21/704-25 edastas Maa-amet XXX-ile kõik hoonestusõiguse seadmise menetluse käigus koostatud ja kogutud dokumendid. 11.03.2021 kirjas informeerisime XXX-i uuesti, kuidas kõiki dokumente avada ja lugeda. Probleemide tekkimise korral palusime Maa-ametile teatada. 11.03.2021 ei olnud XXX faile alla laadinud.

11.03.2021 pöördus XXX korduva teabenõudega (registreeritud nr 6-1/21/704-30) edastada maa ostueesõigusega erastamise toimik. Maa-ameti katastriarhiivi büroo juhataja Kristi Mägi helistas 15.03.2021 pärastlõunal XXX-ile, kuid kõnet ei võetud vastu ega helistatud tagasi.

Maa-amet vastas 11.03.2021 kirjale 19.03.2021 kirjaga nr 6-1/21/704-35, selgitades, et nii Nugisniidu hoonestusõiguse seadmise toimiku dokumendid kui ka lõpetatud maa ostueesõigusega erastamise menetluses vastuvõetud otsused ning kogutud dokumendid on Maa-amet edastanud 08.03.2021 kirjaga nr 6-1/21/704-25. Turvalisuse kaalutlustel on failivahetuste portaali vahendusel edastatud dokumentide allalaadimise ajaks määratud üks nädal. Portaalist nähtub, et tähtaja saabudes, so 15.03.2021 failide allalaadimist toiminud ei ole, samuti ei olnud Maa-ametile teada antud failide allalaadimist takistavatest põhjustest. Maa-amet teavitas XXX-i, et edastab talle 22.03.2021 veelkord kogumi dokumentidest, sh dokumendid, mis puudutavad lõpetatud maa ostueesõigusega erastamise menetlust.

22.03.2021 kirjaga nr 6-1/21/704-37 edastas Maa-amet XXX-ile veelkord kogumi dokumentidest, sh maa ostueesõigusega erastamise dokumendid ning lisati juhis dokumentide allalaadimiseks.

Kokkuvõtvalt rõhutame veelkord, et Maa-amet on XXX-i mitmetele teabenõuetele ja pöördumistele koos selgitustega vastanud ja edastanud korduvalt koopia Nugisniidu ehitiste juures maareformi läbiviimiseks koostatud toimikust (hoonestusõiguse seadmise toimikust), mille koosseisus on ka kõik Maa-ametile esitatud dokumendid lõpetatud ostueesõigusega erastamise menetluse kohta.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud

õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida koopiaid ja väljavõtteid olemasolevatest dokumentidest.

2. AvTS § 5 lõike 1 punkti 1 kohaselt on teabevaldajaks riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus. Seega on Maa-Amet teabevaldaja AvTS-i mõttes.

3. Inspektsiooni pädevuses on AvTS § 45 lõike 1 kohaselt teabevaldajate üle riikliku ja haldusjärelevalve teostamine teabenõuete täitmise üle.

4. Vaide esitaja ei ole teabenõude täitmisest keeldunud. Esimene vastus ja dokumendid on saadetud tähtaegselt ning edasi on selgitatud, et suure mahu tõttu vajab teave sisse sisukorra loomist ja sisse skaneerimist. Teabenõudjale on pakutud ka saata kogu toimik posti teel, millest teabenõudja on keeldunud.

5. Lähtuvalt avaliku teabe seaduse §-st 17 täidab teabevaldaja teabenõude teabenõudja poolt soovitud viisil, seega on teabenõudjal õigus keelduda muust viisist. 08.03.2021.a on teabenõudja kogu toimiku teabenõudjale elektroonselt kätte saadavaks teinud. Nõustume teabenõudjaga, et lõplik taotluse täimise aeg on ülemäära pikk. AvTS § 19 sätestab, et kui teabevaldajal on vaja teabenõuet täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev, võib ta teabenõude täitmise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani.

6. Aga arvestades seda, et käesolevaks ajaks on seaduslik olukord taastatud ja vaide esitajale kogu küsitud teave väljastatud, ei ole alust teabevaldajale ettekirjutuse tegemiseks. *Maa-amet vastas 11.03.2021 kirjale 19.03.2021 kirjaga nr 6-1/21/704-35, selgitades, et nii Nugisniidu hoonestusõiguse seadmise toimiku dokumendid kui ka lõpetatud maa ostueesõigusega erastamise menetluses vastuvõetud otsused ning kogutud dokumendid on Maa-amet edastanud 08.03.2021 kirjaga nr 6-1/21/704-2.* Ka 30.03.2021.a kinnitas teabevaldaja inspektsioonile telefonivestluses, et nende valduses rohkem dokumente ei ole ning toimikut enam ei muudeta ehk sinna ei teki ka hiljem juurde uut teavet, mida juba ei oleks teabenõudjale edastatud. Oluline on märkida, et **teabenõudega ei saa teabevaldajalt nõuda teavet, mida teabevaldaja ei oma, või nõuda puuduolevate dokumentide loomist**.

Teabevaldajale jääb siiski kohustus alla laadimise linki uuendada kui teabenõudja seda taotleb. Meile teadolevalt ei ole teabenõudja kõiki toimikus olevad dokumente endale alla laadinud.

Lähtudes eeltoodust jätame vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kadri Levand
jurist
peadirektori volitusel